

Norsk Vanns innspill til:

Høring i Utdannings- og forskningskomiteen 19./22. oktober 2020 vedr. Prop. 1 S (2020-2021) fra Kunnskapsdepartementet

Vannkompetanse: Viktig for Norge

Utdannings- og forskningspolitikken er viktig for at Norge skal kunne få løst de store utfordringene på vannområdet nasjonalt og også kunne lykkes på det globale markedet. Det er viktig at «stykkprisen» for utstyrskrevede vanningeniørutdanning heves og gir et reelt incitament til et tilfredsstillende utdanningstilbud på området.

Et moderne samfunn er kritisk avhengig av en velfungerende vann- og avløpstjeneste. Det er i hovedsak kommuner og kommunalt eide selskaper som sørger for denne viktige tjenesten.

Norsk Vann jobber nå med nye tall i samarbeid med Norconsult og SINTEF som viser behov for å investere 320 mrd. kr i de kommunalt eide vann- og avløpsanleggene frem mot 2040.

Dette må til for å sikre rent vann i springen og rent vann i naturen i Norge.

Investeringsbehovet skyldes bl.a. befolkningsveksten, klimaendringene, strengere krav til tjenesten samt et stort etterslep i fornyelse av ledningsnett for vann og avløp. Investeringene gir samtidig store muligheter for innovasjon og utvikling av bærekraftige løsninger og kan gi økt vekst og sysselsetting i hele landet. Norsk vannteknologi og vannkompetanse vil også ha et stort globalt marked. Vannbransjen har hovedansvaret - og tar ansvaret - for å løse disse utfordringene, herunder kunnskapsutvikling og store investeringer i anleggene. Norsk Vann vil peke på statens ansvar for å utdanne kvalifisert arbeidskraft.

Til Kap. 260 Universitet og høøgskolar post 50 Statlege universitet og høøgskolar:

Behov for utdanning av vanningeniører

Norge trenger flere vanningeniører, og med det store investeringsbehovet som er kartlagt fram til 2040 vil det fremover være behov for økt kapasitet og kompetanse i alle ledd av verdikjeden. Vannbransjen jobber med rekruttering og styrking av utdanningstilbudene, men Norsk Vann mener staten også har et ansvar for å legge til rette for at det blir tilstrekkelig mange og gode ingeniører på vannområdet. Det er kostbart å utdanne ingeniører med vannfaglig kompetanse. Utstyr, laboratorium med mer gjør at det i snitt koster mer å utdanne ingeniører enn andre grupper. Samtidig vet vi at det er begrensede muligheter til ekstern finansieringsstøtte til utdanningen på noe som i hovedsak er et kommunalt tjenesteområde.

Flere rapporter, som regjeringens ekspertutvalg for «Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill» og NIFU-rapporten «Hva koster en student?», påpeker utfordringen med den kostnadskrevede ingeniørutdanningen. Ingeniørutdanningen er i dag underfinansiert og det krever mye av utdanningsinstitusjonene å utvikle blant annet egne utdanningstilbud for vann- og avløps-/miljøteknikk. Flere institusjoner ønsker å utvikle sine studietilbud innenfor dette området, men rammevilkårene gjør dette svært vanskelig.

I regjeringserklæringen står det blant annet at regjeringen vil «bidra til økt rekruttering av kritisk kompetanse til kommunesektoren i samhandling med sektorene». Dette er Norsk Vann veldig enig med regjeringen i, men foreløpig avventer vi forslag til tiltak fra regjeringen. Vi bistår gjerne regjeringen i å utrede hvordan dette målet kan nås.

Norsk Vann mener at finansieringen må opp for å sikre sårt tiltrengt vannkompetanse i årene som kommer, og vi ber Stortinget flytte ingeniørutdanningen opp én kategori, til kategori D, med et langsiktig mål om plassering i kategori.

Nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur

Først vil vi berømme staten for de 20 millionene som er bevilget til oppstart av Nasjonalt kompetansesenter for vann- og avløpsinfrastruktur (endret navn til Nasjonalt senter for vanninfrastruktur i 2019) ved NMBU på Ås. Kompetansesenteret skal etter planen åpne høsten 2021. Ved hjelp av de statlige midlene sammen med bidrag fra Norsk Vanns medlemmer, store kommuner, private leverandører og interesseorganisasjoner er arbeidet med selve etableringen av senteret kommet godt i gang. Kompetansesenteret vil bli sentralt i formidling av kunnskap om metoder og ny teknologi for drift og utbygging av vanninfrastruktur i Norge. Skolering av driftspersonell og produksjon av nye ingeniører, samt utprøving av ny teknologi er sentrale faktorer for å kunne møte utfordringene med fornyelse innen vann- og avløpsinfrastrukturen i årene fremover. Senteret på Ås er allerede før åpning tiltenkt flere oppgaver enn det som var utgangspunktet for planene. Dette bidrar også til at senteret blir noe dyrere enn forventet.

Det gjenstår derfor noe på å fullfinansiere senteret. Utvikling av et godt innhold for kursaktivitet, teknologiutvikling og forskning som bidrar til det grønne skiftet gjør at Norsk Vann ber Stortinget bidra til å fullfinansiere senteret med en ekstra bevilgning på anslagsvis 8 mill. kroner.

Kontaktpersoner:

Direktør Thomas Breen, mob. 479 75 340, thomas.breen@norsk vann.no

Stabsleder Thomas Langeland Jørgensen, mob. 950 49 728, tlj@norsk vann.no

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide vann- og avløpselskaper, kommunenes driftsassistanser og noen samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 320 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere. En rekke leverandører, rådgivere m.v. er tilknyttede medlemmer. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.